
Ja til nasjonal medisineksamen

DEBATT

HÅVARD ULSAKER

havard.ulsaker@medisinstudent.no

Håvard Ulsaker er medisinstudent ved NTNU og grunnutdanningsansvarlig i Norsk medisinstudentforening. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Er tiden inne for en nasjonal avsluttende eksamen i medisinstudiet? Norsk medisinstudentforening sier forbeholdent ja.

Nasjonal delprøve i medisin (1) ble nylig gjennomført for andre år på rad for sjetteårsstudenter ved alle studiestedene i Norge. Hensikten med en felles prøve har vært etterspurt (2), og mulighet for tilbakemelding på faglig nivå til både student og studiested har vært et viktig argument (3). På sikt er det ikke usannsynlig at delprøven blir en nasjonal avsluttende eksamen som erstatter fakultetenes egne skriftlige embetseksamener. Første mulighet for gjennomføring er våren 2020. Mye må på plass innen den tid, og en åpen diskusjon der studentene inviteres med, er viktig.

Studentenes meninger

Norsk medisinstudentforening (Nmf) har kartlagt hva medisinstudentene mener om en eventuell nasjonal eksamen, gjennom en åpen spørreundersøkelse (4) og debattmøter. Over 2 000 studenter svarte (oppslutningen var på nesten 50 % blant studentene i Norge og ca. 16 % blant utenlandsstudentene (5)). To femdel av medisinstudentene i Norge ønsket en nasjonal eksamen, mens nesten halvparten ikke ønsket det. Nesten samtlige mente at nasjonal eksamen ikke skulle kunne benyttes i ansettelsesprosesser utover at den gir legeautorisasjon for studenter i Norge. Fire av fem mente at eksamen bør graderes som «bestått / ikke bestått». Hensikten med en eventuell nasjonal eksamen skal være å kvalitetssikre utdanningene, sikre at studentene

er faglig egnet til å få legeautorisasjon, og gi den enkelte student tilbakemeldinger på sitt nivå. Litt over halvparten av utenlandsstudentene ønsket muligheten til å ta nasjonal eksamen.

Et betinget ja til nasjonal eksamen

Norsk medisinstudentforening mener at det bør arbeides for en nasjonal avsluttende eksamen for medisinstudenter i Norge. Selv om ikke et flertall av studentene er for en slik eksamen, sier foreningen likevel betinget «ja» for i større grad å kunne påvirke hvordan eksamen gjennomføres. Det er et uttalt mål fra arbeidsgruppen til nasjonal delprøve om en felles nasjonal medisineksamen i 2020. Vi anser det som sannsynlig at dekanene vedtar å jobbe for en felles avsluttende eksamen for medisinstudiene i Norge.

Organiseringen og gjennomføringen av nasjonal delprøve er tillitvekkende. Oppgavene lages av interfakultære fagkomitéer, gjennomgår ekstern fagfelleevaluering og utformes etter internasjonal mal (1). Studentene får persontilpasset tilbakemelding som viser hvordan de har prestert i de ulike fagfeltene sammenlignet med de andre studentene. Delprøven vant NOKUTs utdanningskvalitetspris i 2017. En nasjonal eksamen har potensial til å bli den beste prøven en medisinstudent kommer til å ta.

Hovedhensikten med en nasjonal eksamen må være å heve kvaliteten på grunnutdanningen. Samtidig er det viktig at den ikke blir førende for hvordan medisinstudiene blir organisert på de ulike universitetene. Akademisk frihet er en viktig verdi i høyere utdanning, og det er i utgangspunktet positivt at medisinstudiene i Norge gjennomføres litt forskjellig.

Norsk medisinstudentforening krever at en eventuell nasjonal eksamen ikke skal benyttes i ansettelsesprosesser. Det er ikke dokumentert at gradering utover «bestått / ikke bestått» hever det faglige nivået på medisinstudenter, og det er grunn til å tro at det vil øke stresset blant studentene og påvirke studiemiljøene (6). Vi har ingen tro på at en nasjonal eksamen vil være et hensiktsmessig verktøy for å differensiere søkere i ansettelsesprosesser.

Norske utdanningsmyndigheter kan ikke pålegge utenlandsstudentene å ta en eventuell norsk nasjonal eksamen. Vi mener likevel at norske studenter i utlandet bør få anledning til å gjennomføre en slik eksamen dersom de selv ønsker det. Det vil gi studentene og myndighetene en tilbakemelding på faglig nivå på lik linje med de som studerer i Norge. Hensikten med en nasjonal eksamen er i siste instans å heve kvaliteten på det norske helsevesenet, og da vil det være lite fornuftig om nesten halvparten av alle norske medisinstudenter ikke får mulighet til å ta den.

Tidspunkt for gjennomføring er essensielt

En forutsetning for en felles nasjonal eksamen er at det finnes felles læringsutbyttebeskrivelser for medisinstudiene. Når på året en felles nasjonal eksamen skal gjennomføres, må også diskuteres, ettersom Universitetet i Oslo

har avsluttende skriftlige eksamener flere uker før de andre fakultetene. I tillegg må studentene ha lik tilgang til sensur, klagerett og kontinuasjonseksamen.

Mye må på plass før en nasjonal eksamen kan iverksettes, og vi forventer en konstruktiv offentlig diskusjon rundt nasjonal eksamen i tiden som kommer.

LITTERATUR

1. Frich JC, Andersen S, Bærheim A et al. En felles prøve for alle legestudenter i Norge. Tidsskr Nor Legeforen 2017; doi: 10.4045/tidsskr.17.0536. [PubMed]
2. Engen ØB. – Kan få store konsekvenser for hele medisinstudiet. Dagens Medisin 27.2.2015. <https://www.dagensmedisin.no/artikler/2015/02/27/-nasjonal-eksamen-kan-fa-store-konsekvenser-for-hele-medisinstudiet/> (26.4.2018).
3. Valestrand EA, Slørdahl TS, Bærheim A et al. Mot en nasjonal delprøve i medisinstudiet. Tidsskr Nor Legeforen 2016; doi: 10.4045/tidsskr.16.0075. [PubMed]
4. Den norske legeforening. Medisinstudentenes meninger om nasjonal eksamen. <https://beta.legeforeningen.no/foreningsledd/student/nmf/nmfs-arbeid/vare-fokussaker/grunnutdanning/resultatene-fra-sporreundersokelsen-om-nasjonal-eksamen/> (23.5.2018).
5. Den norske legeforening. Medlemmer av Nmf og totalt antall medisinstudenter i Norge og utlandet. <http://legeforeningen.no/Emner/Andre-emner/Legestatistikk/Medisinstudenter/I-Norge-og-utlandet/> (22.4.2018).
6. Spring L, Robillard D, Gehlbach L et al. Impact of pass/fail grading on medical students' well-being and academic outcomes. Med Educ 2011; 45: 867 - 77. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 21. august 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0372

Mottatt 27.4.2018, første revisjon innsendt 13.5.2018, godkjent 14.4.2018.

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. mars 2026.